

Pahvia ja kultaa

Köyhyyden visuaalisesta romantisoinnista

LAB-ammattikorkeakoulu

Kuvataiteilija (AMK)

2025

Viola Nygård

Tiivistelmä

Tekijä(t) Viola Nygård	Julkaisun laji Opinnäytetyö, AMK	Valmistumisaika 2025
	Sivumäärä 25	
Työn nimi Pahvia ja kultaa Köyhyyden visuaalisesta romantisoinnista		
Tutkinto ja koulutusala Kuvataiteilija (AMK)		
Toimeksiantajaorganisaatio (jos opinnäytetyöllä on toimeksiantaja)		
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyö käsitteli köyhyyden estetisointia ja kaupallistamista luksusbrändien maailmassa.</p> <p>Kirjallisessa osuudessa tarkasteltiin köyhyyden visuaalista ihannointia ja kaupallistamista, erityisesti 'povertycoren', eli köyhyyden esteettisen trendin kautta, jota on esiintynyt luksusbrändien maailmassa. Teksti osuudessa tarkasteltiin köyhyyttä, materiaalien arvoa ja yhteiskuntaluokkien vaikutusta niihin myös muiden taiteilijoiden teosten kautta.</p> <p>Taiteellisessa osuudessa toteutettiin installaatio, joka koostuu kolmesta suurimmaksi osaksi kierrätysmateriaaleja hyödyntävistä osista. Teoksen osat tehtiin nippusiteillä yhdistetyistä kierrätyspahvin palasista. Jokaisessa osassa on mukana myös yksi kultainen elementti, joka tuo esiin kontrastin köyhyyden ja luksuksen välillä.</p> <p>Installaation ensimmäinen osa on kierrätettyjen kultaiseksi spraymaalattujen kehysten sisäinen. Toinen osa on lattialle asetettu kultahapsuinen matto. Kolmas osa on kaksi erillistä vierakkain asetettua sermiä, joilla on kultaiset kulmatuet.</p> <p>Teoksen nimi -core, tulee sosiaalisesta mediasta, jossa core -liitteestä on tullut tapa nimetä erilaisia esteettisiä suuntauksia ja trendejä.</p>		
Asiasanat köyhyys, muoti, kuvanveisto, installaatio		

Abstract

Author(s)	Type of Publication	Published
Viola Nygård	Thesis, UAS	2025
	Number of Pages	
	25	
Title of Publication		
Cardboard and gold		
The visual romanticization of poverty		
Degree, Field of Study		
Fine Arts (UAS)		
Organisation of the client (if the thesis work is commissioned by another party)		
Abstract		
<p>The thesis addressed the aestheticization and commercialization of poverty in the world of luxury brands.</p> <p>The written section explored the visual idealization and commercialization of poverty, particularly through 'povertycore', an aesthetic trend that has emerged in the world of luxury brands. The text also examined poverty, the value of materials, and the influence of social classes on them, through the works of other artists.</p> <p>The artwork is an installation consisting of three parts, primarily made from recycled materials. The parts were constructed from pieces of recycled cardboard connected with cable ties. Each part includes one golden element, highlighting the contrast between poverty and luxury.</p> <p>The first part of the installation is contained within recycled, frames that were spray-painted gold. The second part is a gold-fringed rug placed on the floor. The third part consists of two separate screens placed side by side, featuring golden corner supports on their legs.</p> <p>The name of the artwork, <i>-core</i>, comes from social media, where the core -suffix has become a way to label various aesthetic movements and trends.</p>		
Keywords		
poverty, fashion, sculpture, installation		

Sisällys

1	Johdanto.....	1
2	Köyhyyden esteettisyys.....	2
2.1	Povertycore estetiikka.....	2
2.2	Denimiä ja mutaa.....	2
2.2.1	Acne Studios.....	2
2.2.2	Nordstrom.....	2
2.3	Aikaisempia esimerkkejä.....	3
2.3.1	Pieni musta mekko.....	3
2.3.2	Punk ja heroin chic.....	3
3	Materiaalien arvot ja köyhyys taiteessa.....	4
3.1	The Vanity of Small Differences.....	4
3.2	Michelangelo Pistoletto – Venus of the Rags.....	6
3.3	Tine De Ruysser - Banknote Jewellery.....	8
4	Taiteellinen prosessi.....	11
4.1	Aihe ja suunnittelu.....	11
4.2	Materiaalit.....	13
4.3	Teoksen toteutus.....	14
4.4	Lopputulos.....	21
5	Yhteenveto.....	26
	Lähteet.....	27

1 Johdanto

Opinnäytetyössäni pohdin köyhyyden ihannointia ja kaupallistamista luksustuotteiden maailmassa. Köyhyyden estetisointi luksusmuotibrändien mallistoissa on herättänyt paljon keskustelua mediassa. Aihe kiinnostaa minua, sillä olen käynyt vaatetusalan peruskoulutuksen, jonka kautta olen kiinnostunut eri muoti-ilmiöistä ja trendeistä.

Opinnäytetyön taiteellisessa osuudessa lähestyn aihetta hyödyntämällä pääasiassa kierrätettyjä materiaaleja. Materiaalien rikkominen, osista uuden muodostaminen ja kierrätysmateriaalien käyttö ovat olleet toistuvia elementtejä työskentelyssäni opintojen aikana. Teoksen tekemisen aikana kokeilin myös uusia rakennusmenetelmiä ja työskentelen installaation parissa ensimmäistä kertaa.

Teokseni on installaatio, joka koostuu kolmesta erillisestä osasta. Kaikki osat sisältävät yhden kultaisen elementin, joka korostaa köyhyyden ja luksuksen välistä kontrastia. Teokseen kuuluu taulu kultaisilla kehyksillä, pahvimatto kultaisilla tupsuilla sekä kaksi sermiä kultaisilla kulmatuilla. Teoksen suunnittelun ja toteutuksen ohella pohdin, mitkä materiaalit nähdään usein halpoina tai huonolaatuisina.

2 Köyhyyden esteettisyys

2.1 Povertycore estetiikka

'Povertycore' tai 'homeless chic' on muotitrendi, joka on herättänyt keskustelua sosiaalisessa mediassa. Siinä pyritään jäljittelemään köyhyyden ja kuluneisuuden estetiikkaa. Tämä trendi on herättänyt paljon keskustelua, sillä se ottaa pukeutumistyylin, jonka juuret ovat vahvasti kiinni vaikeissa olosuhteissa ja muuntaa nuo hankalat olosuhteet luksustuotteeksi. (Smilgius 2022.)

2.2 Denimiä ja mutaa

2.2.1 Acne Studios

Vuonna 2023 Ruotsalainen Acne Studios -luksusmuotimerkki julkaisi malliston, jonka vaatteita brändi kuvaili likaiseksi denimiksi. Likaisella denimillä he tarkoittivat tuotteita, kuten tahallaan tahraisia farkkuja ja muita denimistä tehtyjä likaisia vaatteita, jotka maksoivat useita satoja euroja. Malliston vaatteet olivat tarkoituksella tehty näyttämään vanhoilta, likaisilta ja käytetyiltä. Myös kuvissa poseeraavalle mallille oli tehty märän näköiset hiukset ja hänen ihonsa oli maalattu likaisen näköiseksi. (Forsberg 2023.)

2.2.2 Nordstrom

Acne Studios ei kuitenkaan ole ensimmäinen luksusvaatemerkki, joka on tehnyt mutaisia likaisia vaatteita sisältävän vaatemalliston. Vuonna 2017 -luksustavarataloketju Nordstrom julkaisi malliston, johon kuului mutaisia vaatteita, kuten takkeja ja housuja. Tässäkin mallistossa vaatteet olivat tehty denim materiaalista ja sen jälkeen päällystetty paksulla kerroksella jotakin mudan näköistä ainetta (Davis 2017). Nordstromin sivuilla mallistoon kuuluvia mutaisia farkkuja kuvailtiin perinteisiksi amerikkalaishenkisiksi työvaatteiksi, jotka kulutuksen ja liian keinoin osoittavat rohkeutta raskaan työn tekemiseen (Nordstrom).

Nordstromin mutavaatteet herättivät voimakkaita reaktioita. Median kritiikin mukaan tahallaan likaiset vaatteet tarjoavat varakkaille keinon luoda vaikutelman raskaan työn tekemisestä ilman todellista panosta työntekoon. Myös esitettiin näkemyksiä, joiden mukaan kyseiset vaatteet mahdollistavat varakkaille nuorille työväenluokkaisen ulkonäön hankkimisen ilman oikeaa työntekoa. (Davis 2017.)

2.3 Aikaisempia esimerkkejä

2.3.1 Pieni musta mekko

Teollisen vallankumouksen aikana naiset alkoivat työskennellä vaateliikkeissä, jonka kautta heillä oli käytössään ompelukoneet, joiden avulla vaateliikkeissä työskentelevät naiset alkoivat tehdä itselleen erittäin tyylikkäitä vaatteita. Vaateliikkeiden varakkaat asiakkaat eivät pitäneet siitä, että vaateliikkeiden työntekijät pukeutuivat yhtä tyylikkäästi kuin he itse. Jotta varakkaat asiakkaat pysyisivät tyytyväisinä, vaateliikkeet päättivät kehottaa työntekijöitään pukeutumaan töihin yksinkertaiseen työasuun, eli pieneen mustaan mekkoon.

1920 -luvulla, Coco Chanel julkaisi nykyään ikonisena tunnetun pienen mustan mekon. Aikanaan Vogue -lehden toimittajat kirjoittivat, että mekko tulisi muodostumaan tyyllitietoisien naisten vakiovarusteeksi. Chanel kehotti asiakkaitaan pukeutumaan yhtä yksinkertaisesti kuin palvelijansa pukeutuvat ja vähän ajan päästä Chanelin mekko tuli tunnetuksi ja alkoi näkyä muotilehdissä sekä julkisuuden henkilöillä. Mekko siirtyi vähitellen alemman luokan symbolista, luksuksen symboliksi. Chanel itse kuvaili mekkoa luksusmaiseksi köyhyydeksi. (Puhak 2017.)

2.3.2 Punk ja heroin chic

Punk-kulttuuri syntyi Britanniassa aikana, jolloin työttömyys, sosiaaliset ristiriidat, koulutuksen puute sekä poliittinen ja taloudellinen epävarmuus olivat arkipäivää. Punk nousi vasta-reaktiona näihin ongelmiin, ja suurin osa sen edustajista kuului työväenluokkaan. Punkmuodissa käytettiin usein työväen pukeutumisen elementtejä ja muutti ne kapinallisuuden symboleiksi. (University of Reading.)

Punk -liikkeen jälkeen syntyi grunge, joka punkin tavoin hyödynsi vahvasti työväenluokan pukeutumisen elementtejä (Carlings). Grunge nousi suosioon 90 -luvulla, jolloin muotisuunnittelijat alkoivat ottaa sen elementtejä huippumuotimallistoihinsa. Samoihin aikoihin laman aikana muotimaailmassa omaksuttiin grungen rosoista estetiikkaa ja tämän seurauksena syntyi heroin chic.

Heroin chic -tyylin tarkoitus oli imitoida heroinin käytön ja nääntymisen fyysisiä vaikutuksia. Sen keskeisimpiä piirteitä olivat sairaalloisen laiha vartalo, kalpea iho ja tummat silmänaluset. Tyyli saavutti suuren suosion muotimaailmassa, mutta se myös sai voimakasta kritiikkiä, sillä sen koettiin ihannoivan epäterveellistä ulkonäköä sekä huumeiden käyttöä. (Ledford 2007.) Tyyli ei siis tehty köyhyydestä inspiroituneita myytäviä tuotteita, mutta kurjia olosuhteita käytettiin visuaalisena elementtinä tuotteiden markkinoinnissa.

3 Materiaalien arvot ja köyhyys taiteessa

3.1 The Vanity of Small Differences

Grayson Perryn *The Vanity of Small Differences* -teossarjassa hän pohtii yhteiskuntaluokkien välisiä eroja ja sitä, miten nämä luokat vaikuttavat kauneuden ja arvon käsityksiin. Teossarjaan kuuluu kuusi kuvakudosta, jotka kuvaavat Tim Rakewell -nimisen hahmon kokemuksia eri luokista, alkaen työväenluokkaan kuuluvasta kodista. (Arts Council Collection a.)

Vuonna 2012 Grayson Perry matkusti ympäri Iso-Britanniaa dokumenttisarjassa *All in the Best Possible Taste with Grayson Perry*. Sarjassa hän vietti aikaa ja keskusteli eri yhteiskuntaluokkiin kuuluvien ihmisten kanssa. (Channel 4.) Osana sarjaa hän myös valokuvasi ihmisten koteja ja esineitä, yhdistäen lopulta kaikki kuvat osaksi *The Vanity of Small Differences* -teossarjaa. Teosten matkalla eri yhteiskuntaluokkien läpi voi nähdä näitä hänen kuvaamiaan esineitä. Nämä esineet ja symbolit näyttävät, miten ihmiset erottavat toisensa sosiaalisten ja esteettisten valintojen perusteella. (Arts Council Collection b.)

The Vanity of Small Differences on siis pohdintaa yhteiskuntaluokkien, maun ja visuaalisten tarinoiden välisistä suhteista. Sarjan teokset kuvaavat yhteiskuntaluokkien makutottumuksia ja niiden yhteyttä identiteettiin sekä yksilön asemaan yhteiskunnassa. Perry nostaa teoksilla esiin, miten maku ei ole vain yksilöllinen ominaisuus, vaan myös asia, joka heijastaa yhteiskunnallisia arvoja ja eroja.

Grayson Perry kertoo teossarjansa käsittelevän luokkaliikkuvuutta ja sen vaikutusta esteettiseen makuun. Hän tarkastelee kulutuskulttuurin sekä populaarimuotoilun historiaa. Tässä teoskokonaisuudessa hän keskittyi erityisesti tunnepitoiseen kiintymykseen, jonka liitämme elämän valintoihimme, kuten pukeutumiseen, ruokaan ja viihteeseen. Perryn mukaan luokka ja maku ovat syvällä identiteetissämme ja herättävät voimakkaita tunteita, mikä tekee aiheesta kiinnostava. (Victoria Miro Gallery a.)

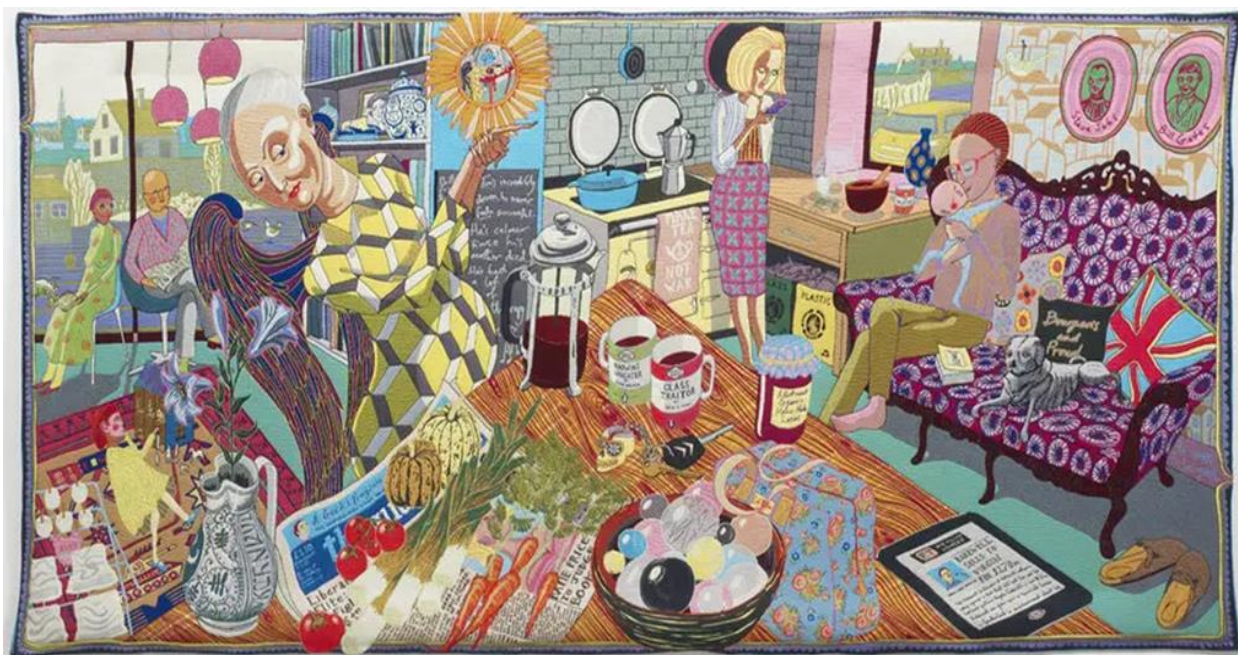
The Adoration of the Cage Fighters on teossarjan ensimmäinen eli alku osa (Kuva 1). Teos esittää kohtauksen Tim Rakewellin isoäidin etuhuoneesta, jossa vauva Tim yrittää epätoivoisesti saada hänen älypuheliaan tuijottavan äidin huomion. Teoksessa äiti esiintyy meikkattuna ja pukeutuneena, valmiina viettämään iltaa ystävättäriensä kanssa, jotka ovat jo melko varmasti käyneet ottamassa alkudrinkit. Lisäksi teoksen keskiosassa polvilleen lattialla on kaksi vapaaottelua harrastavaa miestä, jotka tarjoavat Timille jalkapallopaitaa ja kaihoslampua. Tim itse esiintyy toisen kerran myös taustalla rapukossa, josta hän katsoo

etuhuoneeseen tietäen, että tästäkin on tulossa taas yksinäinen ilta. (Google Arts & Culture a.)

Teos The Annunciation of the Virgin Deal on teossarjan neljäs osa, teoksessa Tim on aikuinen (Kuva 2). Teoksessa Perry esittää kohtauksen Tim Rakewellin keittiöstä, jossa hän viettää aikaa perheensä kanssa. Hänen keltamekkoisen liikekumppaninsa on juuri kertonut hänelle heidän tekemästään kaupasta. Tim Rakewellistä on tullut rikas mies. (Google Arts & Culture b.)

Kuva 1. The Adoration of the Cage Fighters, 2012, villa-, puuvilla-, akryyli-, polyester- ja silkkikudos, 200 x 400 cm (Victoria Miro Gallery b.)

Kuva 2. The Annunciation of the Virgin Deal, 2012, villa-, puuvilla-, akryyli-, polyester- ja silkkikudos, 200 x 400 cm (Victoria Miro Gallery c.)

3.2 Michelangelo Pistoletto – Venus of the Rags

Michelangelo Pistoletton teos *Venus of the Rags* yhdistää klassisen Venuksen patsaan ja kasan käytettyjä vaatteita, tuoden esiin perinteisen kauneuden ja arkisten käytettyjen materiaalien välisen kontrastin. Teos kritisoi kulutuskeskeistä yhteiskuntaa ja herättää kysymyksiä kauneuden sekä materiaalien arvosta. Pistoletta on luonut teoksesta monia eri kokoisia versioita eri kokoelmiin, mutta teoksen alkuperäinen versio on valmistunut vuonna 1967. (Sanger 2009.)

Venus of the Rags perustuu betonivalokopioon Bertel Thorvaldsenin *Venus with the Apple* -patsaasta, joka taas on saanut inspiraationsa Praxitelen *Aphrodite of Knidos* -veistoksesta. Pistoletto hankki valoksen ja sijoitti sen kasaan riepua, joita hän käytti toisen teossarjansa teoksissa. Ajan myötä teoksen rievuille asetettiin erilaisia merkityksiä, jotka liittyivät esimerkiksi kulutuskulttuuriin, kierrätykseen sekä sosiaaliseen syrjäytymiseen. (Pistoletto.)

Pistoletta on itse todennut, että teoksen vaatteet kertovat ihmisten matkasta, sillä jokaisella vaatteella on oma historiansa. Kuluneet ja käytöstä poistuneet vaatekappaleet saavat uudelleen merkityksensä, kun Venus, kauneuden ja toivon symboli, tuo niille uuden elämän ja merkityksen. (Prix Italia 2016.)

Kuva 3. Venus of the Rags, 1967, sementti ja tekstiilit, koot vaihtelevat (Fondazione CRT)

3.3 Tine De Ruysser - Banknote Jewellery

Tine De Ruysserin teossarja Banknote Jewellery koostuu koruista, jotka on valmistettu seteleistä, joiden valuutat olivat voimassa korujen luomisen aikana. Setelit on taiteltu niin, että niitä voidaan edelleen käyttää maksuvälineinä. Yllättävästi setelikorut ovat hyvin kestäviä ja joidenkin maiden setelit ovat materiaaliensa ansiosta jopa vedenkestäviä.

Mallistolla De Ruysser pohtii rahan ja kullan välistä suhdetta. Hän kirjoittaa kuinka paperiraha on aikanaan syntynyt sen takia että ihmiset eivät enää halunneet kuljettaa kultaa mukanaan, silloin seteleiden arvo perustui pankkien kultavaroihin. Nykyaikana raha määrittää kullan arvon, ei toisinpäin.

Kultakoruja sekä rahasta tehtyjä koruja voi käyttää jonkinlaisena vaurauden merkinä, ja molemmat voi myös aina tarvittaessa vaihtaa takaisin rahaksi. Kuten kullankin hinta, rahakorut ovat todella arvaamattomia arvonsa kannalta, sillä valuutan arvo vaihtelee jatkuvasti.

De Ruysser kertoo seteleistä tehtyjen korujen valmistamisen muistuttavan häntä kullan työstämistä koruksi, sillä niiden arvo on kaikkien nähtävillä. Korujen hinnat vaihtelevat kojojen, muotojen ja värien mukaan. (De Ruysser a.)

Kuva 4. 500 euro Butterfly Brooches, 2012, 500 euron setelit ja magneettinen kiinnitysjärjestelmä, 60x 60 mm (De Ruysser b.)

Kuva 5. Long Dollar Necklace, 2009, yhden dollarin setelit, 1300 mm (De Ruysser c.)

Kuva 6. Bracelet, China Yuan, 2010, Yi Jiao setelit, (De Ruysser d.)

4 Taiteellinen prosessi

4.1 Aihe ja suunnittelu

Ennen kuvataiteen koulutusta, kävin vaatetusalan ammatillisen perustutkinnon, jonka myötä olen ollut kiinnostunut vaatetuksesta ja vaatemaailman trendeistä. Viimevuosien ajan olen sosiaalisen median kautta kuullut luksusvaatemerkkien maailmassa esiintyneestä ilmiöstä, jossa luksusbrändit käyttävät köyhyyttä ja kodittomuutta mallistojen inspiraationa ja myyvät tuotteita kovilla hinnoilla.

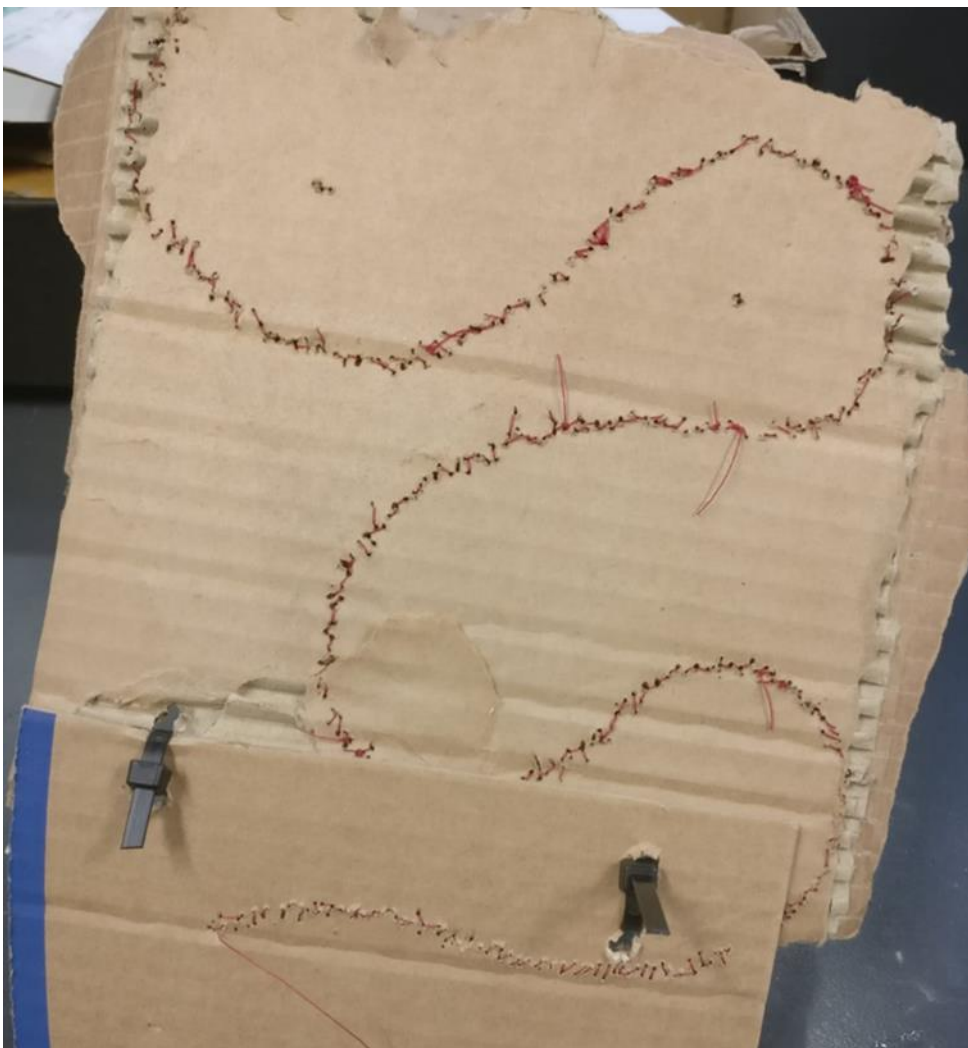
Itsestäni tämä trendi tuntuu siltä, että kodittomien ja vähävaraisten ulkonäkö ja olemassaolo hyväksytään vain silloin kun se on tahallista, koristeellista ja itse omaan elämään valittua. Henkilöillä, joilla on varaa näihin luksustuotteisiin, on mahdollisuus käyttää köyhyyttä imitoivia tuotteita hetkellisesti, mutta voivat myös halutessaan pukeutua huolitellusti. Köyhyydessä elävillä ihmisillä ei tätä valinnanvaraa ole.

Vaikka tämä trendi keskittyy pääasiassa vaatetukseen, halusin teoksessani luoda jotain muuta kuin vaatteita, mutta silti säilyttää sen koristeellisuuden. Koska luksusbrändit ovat hyödyntäneet kodittomuuden estetiikkaa ja "homeless chic"-termiä inspiraationaan, päätin keskittyä kotiin liittyviin koristeellisiin esineisiin.

Opinnäytetyön aluksi valitsin aiheeksi kulttuurileikkaukset. Aihe tuntui ajankohtaiselta ja oli ollut oman mielenpäällä paljon syksyllä. Suunnitelmissa oli pohtia leikkausten vaikutusta taiteeseen sen kulutuksen ja tekemisen kautta. Kuitenkin aloitettuani kirjoituksen aihe tuntui enemmänkin pieneltä sivukappaleelta kuin koko aiheelta.

Teoksen kohdalla suunnitelmani oli pohtia materiaalien arvoa ja luoda kaksi teosta. Toinen olisi suuri katosta ripustettava teos, joka koostuisi toisiinsa kiinnitetyistä pahvinpalasista ja sen vieressä seinällä olisi luonnos, jossa teoksen suunnitelmissa olisi ollut käyttää arvokkaampia materiaaleja. Tarkoituksena oli ommella pahviteoksen läpi kiemurteleva naru ja peittää narupuoli kirpputorilta löytämälläni verhokankaalla, jättäen takaosan paljaaksi niin, että pahvi, nippusiteet ja ompelujäljet ovat näkyvillä. Tällä tavoin teos olisi esittänyt kontrastia kalliin ja halvan materiaalin välillä.

Kiinnittäessäni pahveja huomasin pitäväni teoksen molemmista puolista sellaisinaan, ilman niiden peittämistä. Myös ommeltuani koepalalle narun, pidin sen jäljestä mutta nippusiteiden ja teoksen koon kannalta lopputuloksesta olisi tullut visuaalisesti liian sekava (Kuva 7). Tämä havainto johdatti minut tarkastelemaan laajemmin opinnäytetyöni aihetta ja suunnittelemaan teoskokonaisuutta, jossa pahvi toimii visuaalisesti keskeisenä elementtinä.

Kuva 7. Alkuperäisen suunnitelman koepala.

Keskusteltuani ohjaavan opettajan kanssa teoksesta ja sen visuaalisesta ilmeestä, sain uuden idean ja suunnitelmani muuttuivat. Päätin antaa materiaalien ominaisuuksien näkyä ja korostaa pahvin ja nippusiteiden yhdistelmää koristeellisena elementtinä. Valitsin aiheen köyhyyden ihannoimisesta koska halusin edelleen hyödyntää kierrätettyjä materiaaleja. Olin kuullut sosiaalisessa mediassa paljon tästä trendistä, ja se kiinnosti sekä hieman ärsytti minua, minkä takia se sopi mielestäni hyvin myös valitsemiini materiaaleihin.

Ennen luonnostelua en ollut varma millä kiinnittäisin pahvit toisiinsa. Tiesin kuitenkin sen, että tekisin pahvinpalasiin reikiä ja käyttäisin kiinnitykseen joko nippusiteitä tai jonkinlaista narua, myös teippi kävi vaihtoehtona mielessä. Näistä vaihtoehdoista nippusiteet ja teippi tuntui sopivimmilta, sillä niiden muovisen pinnan ja arkisuuden takia niistä tulee edullisempi kuvitelma.

Luonnoksen piirrettyäni sekä koepalan tehtyäni päätin, että nippusiteet tuo pahviin sopivan kontrastin ja ne erottuivat pahvista toisin kuin juuttinaru tai teippi, jotka uppoisivat pahvin

sekaan. Nippusiteet myös sai leikattua niin että niistä syntyi piikkimäinen vaikutelma, joka muistutti minua vihamielisestä arkkitehtuurista. Tämä sopi mielestäni hyvin teoksen aiheeseen.

4.2 Materiaalit

Alkusuunnitelmana oli käyttää pelkästään kierrätettyjä materiaaleja, mutta suunnitteluvaiheessa pohtiessani pahvien kiinnitystä tajusin, että esimerkiksi nippusiteitä ei kierrätettynä löydy. Päätin antaa itselleni armoa, vaihdoin suunnitelmaa ja hankin mahdollisimman paljon materiaaleja kierrätettynä, mutta en kaikkia.

Teoksen tekoon käytin suurimmaksi osaksi kierrätettyjä materiaaleja, joista päämateriaalin eli pahvin löysin lähikauppani eteisestä, josta olin myös aikaisemmin hakenut pahvilaatikoita. Hankin kuitenkin uutena sellaiset materiaalit, joita en kierrätettynä löytänyt.

Pahvin valitsin materiaaliksi, koska sitä on helposti saatavilla ilmaiseksi kaupoissa ja roskatoksissa. Pahvia näkyy myös kodittomuutta käsittelevissä kuvissa, joissa pahvia käytetään esim. telttojen alla eristeenä kylmää ja kosteutta vastaan. Jos telttaa ei ole, niin usein pahvia käytetään myös näkösuojana.

Pahvien yhdistämiseen päädyin pohdinnan jälkeen käyttämään nippusiteitä, sillä kun ne osoittivat ulos päin, ne loivat piikkimäisen ulkonäön, joka muistutti minua vihamielisestä arkkitehtuurista. Tämä sopi mielestäni hyvin opinnäytetyön aiheeseen.

Teoksen jokaiseen osaan tuli myös pahvin ja nippusiteiden lisäksi jonkinlainen kultaiseksi spraymaalattu elementti. Ensimmäinen teos oli katosta roikkuva taulu, jossa kultainen osa oli teoksen kehykset, jotka löysin kirpputorilta. Toinen teos oli kaksi vierekkäin seisovaa sermiä. Sermien kultainen osa oli niiden jalkojen kulmatuet, joita en löytänyt kierrätettynä, joten ostin ne uutena. Kolmas teos olin lattialle asetettu matto, jonka kultainen elementti oli sen päätyihin liimatut hapsut. Hapsut löysin kirpputorilta.

Lisäksi tein sermeihin puiset kehykset ja jalat, joiden avulla ne pysyivät pystyssä. Kehykset, jalat ja kultaiset kulmatuet kiinnitin toisiinsa ruuveilla. Pahvit, kehykset ja hapsut kiinnitin puuliimalla sekä niiteillä.

4.3 Teoksen toteutus

Opinnäytetyöni aiheena on köyhyyden estetiikka, ihannointi ja kaupallistaminen luksusbrändien ja varakkaiden maailmassa. Olen kuullut aiheesta paljon vuosien varrella ja koen aiheen kiinnostavaksi, mutta myös ärsyttäväksi ja surulliseksi. On ristiriitaista, että samalla kun kodittomia ja muita vähävaraisia halveksutaan ja ulkonäköä arvostellaan, samankaltaisista vaatteista ollaan valmiita maksamaan satoja tai jopa tuhansia euroja. Kun nämä tietynlaiset vaatteet ovat tunnettujen luksusbrändien myymiä tuotteita, ne nähdään tyylikkäänä ja vaurauden symboleina.

Teos on käsitteellinen installaatio. Olen aikaisemminkin tehnyt käsitteellisiä teoksia, mutta en mitään näin suuressa mittakaavassa. Materiaalien repiminen, leikkaaminen ja uudelleen kokoaminen ovat olleet toistuvia elementtejä tekemisessäni opintojen aikana, sillä ne tuntuvat itselleni luontevimmilta. Tekotapa on siis osittain tuttu, mutta installaation parissa työskentelin ensimmäistä kertaa.

Pidän tästä tekotavasta, koska materiaalit saavat käyttäytyä vapaasti. Esimerkiksi paperia repiessäni paperi saa käyttäytyä vapaasti, enkä yritä kontrolloida sen halkaisukohdan suuntaa, muotoa tai jälkeä. Sama pätee myös muihin materiaaleihin. Tykkään myös siitä, kun voin antaa materiaaleille uusia rooleja ja tarkoituksia. Opinnäytetyössä käyttämäni pahvit olivat alun perin laatikoita, joilla kuljetetaan asioita, mutta niiden avulla sain luotua sermit, taulun ja maton.

Teos koostuu kolmesta osasta, jotka muodostavat yhden tilallisen installaation. Kaikki kolme osaa on rakennettu pähvistä, nippusiteistä ja yhdestä kultaisesta elementistä. Yhdessä teoksessa on myös puiset jalat sekä kehykset, jotka on peitetty pähvinpalasilla.

Aloitin opinnäytetyön taiteellisen prosessin hakemalla pähviä lähikaupasta, josta tiesin löytäväni pähviä koska olin hakenut sitä sieltä aikaisemminkin (Kuva 8). Aloitin työskentelyprosessin alkuperäisen suunnitelman mukaisesti leikkaamalla pähveja pienemmiksi palasiksi ja tekemällä niihin saksilla reikiä haluamiini kiinnityskohtiin. Pujotin reikien läpi nippusiteet, joilla kiinnitin palaset toisiinsa (Kuva 9).

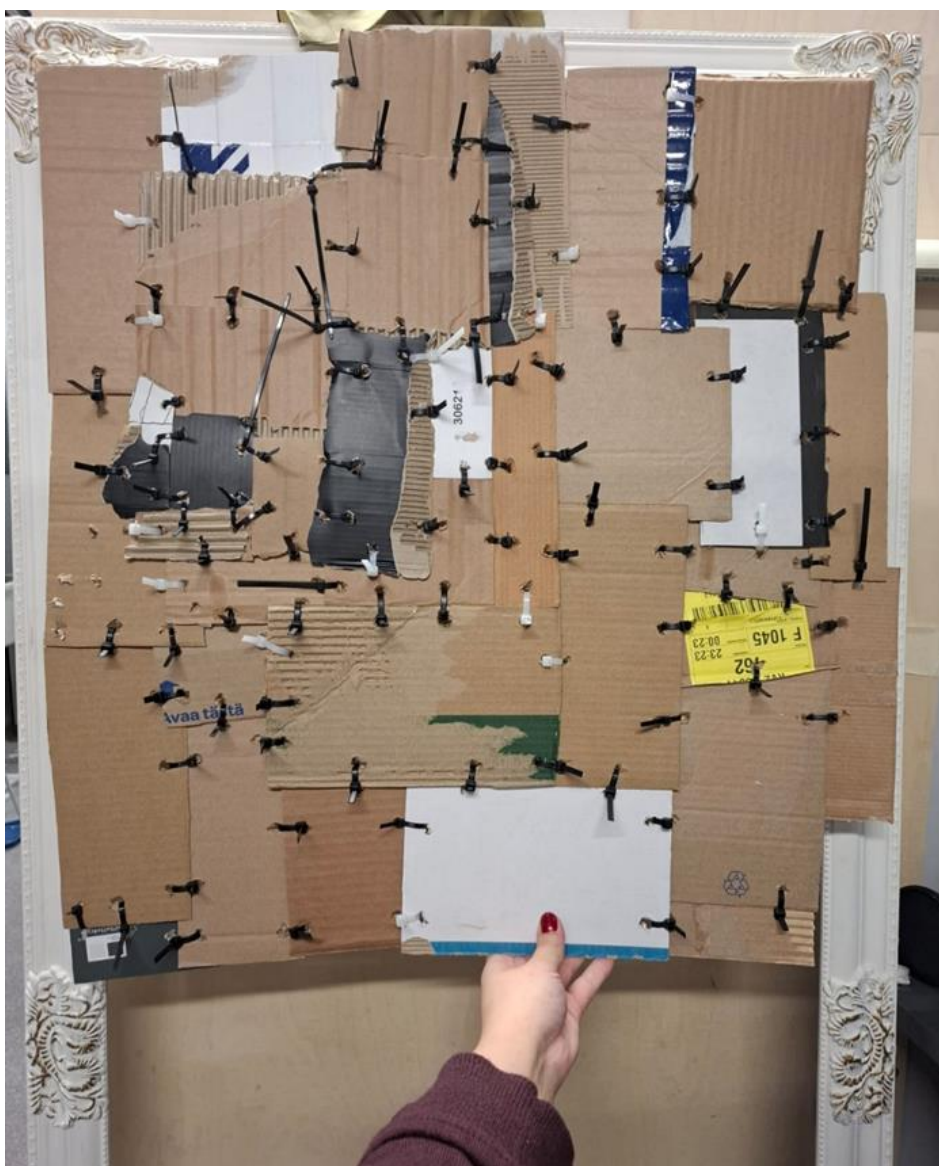
Kuva 8. Hakemassa materiaaleja.

Kuva 9. Pahvin kiinnitys nippusiteillä.

Aloitin kokoamalla pahvi-nippusideyhdistelmiä ilman tarkempaa suunnitelmaa siitä, mihin teoksen osaan ne kuuluvat. Työskenneltyäni näin muutaman viikon ajan, kävin kirpputoreilla etsimässä sopivia kehyksiä taulu -teosta varten. Löysin valmiiksi tyhjätkin valkoiset peilin kehykset, joten peiliä tai vanhaa teosta ei tarvinnut poistaa.

Kehysten hankinnan jälkeen kokosin pahvilyhdistelmiä kehyksen koon ja muodon mukaan. Sommittelin pahvikappaleita asettamalla niitä kehystä vasten (Kuva 10). Näin arvioin mihin kohtaan tarvittiin lisää pahvia ja mistä sitä piti poistaa.

Kuva 10. Kehys -teoksen sommittelu.

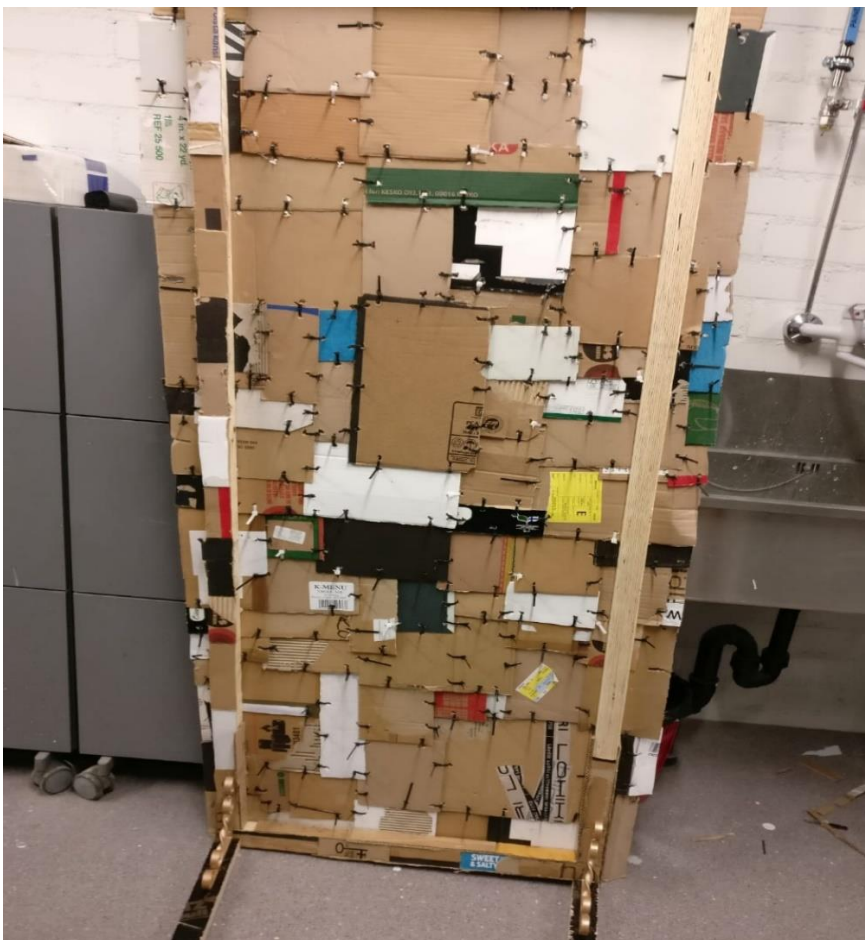
Aluksi suunnittelin leikkaavani kehykset pienemmiksi, jotta teoksesta tulisi neliön muotoinen. Työn edetessä päätin kuitenkin säilyttää ne suorakulmaisina, sillä ne toimivat paremmin sekä muotonsa että kokonsa puolesta.

Pahvien yhdistäminen jatkui, kunnes olin koonnut kaksi riittävän suurta pahvirakennelmaa sermejä varten. Samalla aloitin myös maton pahvirakennelman kokoamisen, mutta koska halusin päättää maton lopullisen koon vasta sommitteluvaiheessa, jätin sen viimeistelyn myöhemmäksi.

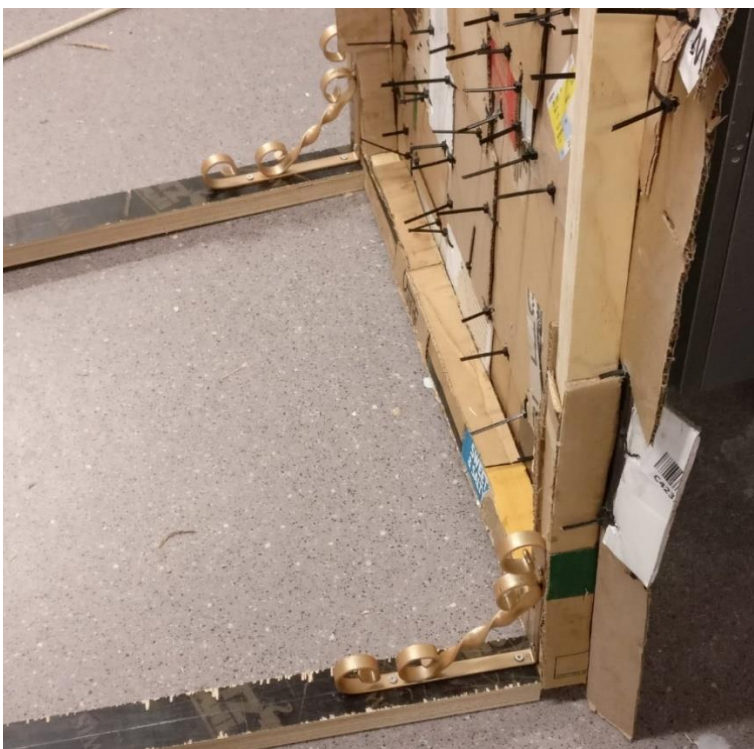
Sermien kokoluokan mallina käytin työpisteeni seinäkkeitä esimerkkinä. Kun teosten pahvit oli yhdistetty sopivan kokoisiksi, leikkasin kiilapuista kehykset. Sermit ovat hieman erikokoiset, joten kehystenkin mitat eroavat toisistaan. Toinen kehys on 68cm leveydeltä ja 165cm pituudelta, ja toinen on 79,9cm leveydeltä ja 163cm pituudelta. Kiilapuiden leikkaamisen jälkeen ne koottiin kiinnittämällä ne kulmista ruuveilla. Kehysten valmistuttua liimasin pahviosuuden niihin puuliimalla, yksi reuna kerrallaan. Annoin puuliiman kuivua aina 30 minuuttia ja pidin osan kiinni toisissaan puristimilla koko kuivumisajan.

Hioin ostamani kehykset ja sermien kulmatuet. Puhdistin öljyt, rasvan ja liat niistä asetoonilla. Puhdistamisen jälkeen vein kulmatuet, kehykset ja maton tupsut koulun maalalmoon, jossa maalasin ne kultaisella spraymaalilla.

Jätin maalattavat esineet kuivumaan ja aloin peittää sermien kehyksiä pahvinpalasilla. Peittämisprosessi alkoi pienemmän sermin vasemmasta reunasta, mutta päätinkin keskittyä ensin kehysten alaosan peittämiseen, jotta jalat ja kulmatuet saataisiin kiinnitettyä sermeihin mahdollisimman aikaisin (Kuva 11). Alaosan peitettyä seurasi tukijalkojen ja kultaiseksi maalattujen kulmatukien kiinnitys. Kiinnitys toteutettiin ensin leikkaamalla neljä kiilapuuta, joihin porattiin kulmatuet ja sen jälkeen ne porattiin kiinni kehyksiin (Kuva 12).

Kuva 11. Tukipuiden peittäminen pahvilla.

Kuva 12. Tukijalat ja kulmatuet kiinnitettynä.

Sermien tukirakenteiden rakentamisen jälkeen liimasin tauluteoksen pahviosan kehyksiin samalla tavalla kuin sermien kehykset, eli liimasin sen reuna kerrallaan puuliimalla (Kuva 13). Liimauksen kuivuttua kiinnitin jokaisen reunan vielä varmuudenvuoksi niiteillä. Samalla kun liima kuivui jatkoin sermien kehysten peittämistä.

Kuva 13. Tauluteoksen kehysten kiinnitys.

Taalu- ja sermiteosten valmistuttua kävin sommittelemassa installaation kokonaisuutta gallerialuokassa (Kuva 14). Samalla suunnittelin ja mittasin maton lopullisen koon. Sommittelun jälkeen vein teokset takaisin työpisteelle ja viimeistelin maton pahviosuuden. Kun matto oli oikean kokoinen, liimasin maton tupsut sen molempiin pätyihin.

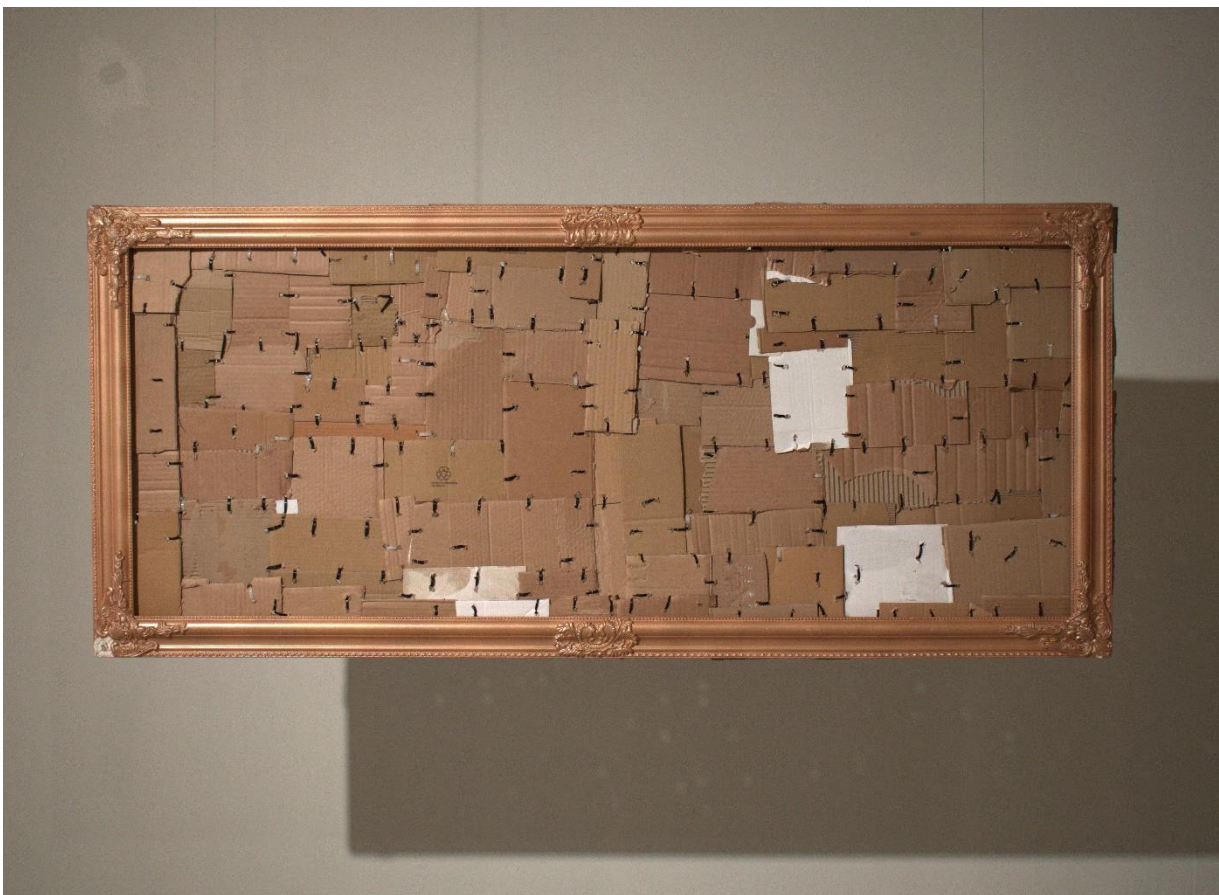
Museolla teosten sommitelma muuttui odotetusti aikaisemmista suunnitelmista, sillä sommitteluvaiheessa teos oli vielä keskeneräinen ja museon tilat olivat gallerialuokkaa avarammat. Sain ripustettua teoksen museon takaosassa sijaitsevaan pienempään tilaan, joka on hieman erillään suuremmasta museotilasta. Tilan rajattu ja intiimi luonne tukee installaation tunnelmaa, luoden sille rauhallisen ilmapiirin.

Kuva 14. Teoskokonaisuuden sommittelu gallerialuokassa.

4.4 Lopputulos

Tauluteos ripustettiin niin että se roikkui katosta (Kuva 15). Teoksen ja seinän väliin jätettiin hieman tilaa, jotta sen pystyi kiertämään ja näkemään molemmilta puolilta. Edestäpäin katsottuna teoksen pahvi-nippusideosa vaikuttaa olevan kehysten sisällä, mutta takaa katsottuna näkee, että pahvi peittää melkein koko kehukset, eikä asetu niiden sisälle. Teoksen takapuolelta näkee myös nippusiteet ja sekavamman etiketti puolen pahviosasta (Kuva 16). Ripustustavan ja kehysten ansiosta teos muistuttaa vanhanaikaista maalausta tai takan yläpuolelle asetetusta teoksesta. Valaistuksen ja pahvissa olevien reikien ansiosta teoksen varjoon muodostuu paljon pieniä valopilkkuja.

Kuva 15. Installaation tauluteos.

Kuva 16. Tauluteoksen takaosa.

Mattoteos on lattialle asetettu kultahapsuinen sisustukseen tarkoitettu lattialle asetettava koriste, jonka päälle ei piikkien vuoksi voi astua. Teoksen matto ei sovi rentoutumiseen ja muistuttaa hieman piikkimattoa, herättäen mielikuvan vihamielisestä arkkitehtuurista (Kuva 17).

Kuva 17. Installaation mattoteos.

Sermiteos koostuu kahdesta vierekkäin asetetusta pahvi-nippusideseinästä. Sermit näyttävät edestäpäin tasaisemmilta ja rauhallisemmilta, mutta takaapäin näkyy nippusiteiden piikit sekä kaoottisempi, mainosmainen pahviosuus (Kuva 18). Sermien väliin jää kapea rako, josta pilkistää teoksen valo ulkopuolelle, tämä tarjoaa seinien ulkopuolella olijoille pienen vilauksen siitä, millaista elämä voisi olla. Raon läpi ei kuitenkaan voi kulkea, sillä terävät piikit estävät sen. Ulkopuolelta voi ihastella kultaisia kulmatukia kuin lyhyttä mainosta. Sermit ovat kuin portit, jotka pitävät ulkopuoliset ulkopuolella.

Kuva 18. Sermien takaosa.

Museolla teosten sommitelma muuttui odotetusti aikaisemmista suunnitelmista, sillä sommitteluvaiheessa teos oli vielä keskeneräinen ja museon tilat ovat gallerialuokkaa avarammat. Sain ripustettua teoksen museon takaosassa sijaitsevaan pienempään tilaan, joka on hieman erillään suuremmasta museotilasta. Tilan rajattu ja intiimi olemus vahvisti installaation hiljaista tunnelmaa.

Teoksen nimi -core, tulee sosiaalisesta mediasta, jossa core -liitteestä on tullut tapa nimetä erilaisia esteettisiä suuntauksia ja trendejä.

Kuva 19. Installaatio Imatran taidemuseolla.

5 Yhteenveto

Opinnäytetyössä tarkoitukseni oli käsitellä köyhyyden ihannointia ja kaupallistamista varsinkin luksustuotteiden maailmassa. Käsitelin aihetta installaatiolla, johon kuului kolme kierrätysmateriaaleja hyödyntävää kolmiulotteista teosta. Pohdin samalla materiaalien arvoa ja esittelin kolme taiteilijaa, jotka ovat teoksissaan käsitelleet köyhyyttä, materiaalien arvoa tai yhteiskuntaluokkien vaikutusta niihin. Koin, että kaikkien heidän teoksissaan oli jotakin samanlaista oman työskentelyni kanssa, niin teeman kuin tekotapojenkin osalta.

Taiteellisessa osuudessa tein kolmen osan installaation, joiden tekemiseen hyödynsin enimmäkseen kierrätettyjä materiaaleja. Tarpeen tullen hyödynsin myös uutena ostettuja materiaaleja.

Tiesin haluavani tehdä jotakin missä paloittelen tai ”tuhoan” käyttämäni materiaalia pienemmäksi ja kasaan ne eri muotoon, sillä olen aikaisemminkin tehnyt teoksia niin. Halusin myös tehdä jotakin suurempaa kuin tavallisesti teen, sillä halusin haastaa itseäni.

Teoksen kehysten ja jalkojen tekemisessä opin uusia rakennusmenetelmiä, joista on hyötyä myös tulevaisuudessa.

Teosta voisi työstää eteenpäin tekemällä installaation samalla tekniikalla samankaltaisia koristeellisia sisustuselementtejä enemmänkin. Mahdollisesti voisi jopa sisustaa kokonaisen huoneen samankaltaisilla teoksilla. Teoksen tekovaiheessa pallottelin jo mielessä esimerkiksi verhoja, joiden kultaisena elementtinä toimisi niiden pidikkeet.

Uskon jatkavani aiheen parissa vielä tulevaisuudessakin. Materiaalia jäi paljon yli mutta myös koska aihe on jo pitkään kiinnostanut minua ja kiinnostaa yhä enemmän opinnäytetyön jälkeen. Toivon että minulla on tulevaisuudessa riittävästi mahdollisuuksia ja tilaa, jotta voin jatkaa samankaltaisten projektien parissa.

Lähteet

Arts Council Collection a. 2020. Grayson Perry's The Vanity of Small Differences. Youtube-video. Viitattu 8.1.2025. Saatavissa <https://www.youtube.com/watch?v=hq2rxFTzG9I>

Arts Council Collection b. Grayson Perry, The Vanity of Small Differences. Viitattu 18.11.2024. Saatavissa <https://artscouncilcollection.org.uk/exhibition/grayson-perry-verity-small-differences>

Carlings. Grunge – antityyli, joka ei koskaan kadonnut. Viitattu 19.2.202. Saatavissa <https://carlings.com/fi/stories/inspirationtrends/grunge-tyyli/?srsltid=AfmBOopXeSNI4pvir-QryG6fkypbm-1ifaMY1YljuD-SvH3ZwbpRHe9qw>

Channel 4. 2012. All in the Best Possible Taste with Grayson Perry. Viitattu 8.1.2025. Saatavissa <https://www.channel4.com/press/news/all-best-possible-taste-grayson-perry>

Davis, C. 2017. Nordstrom sells jeans, jacket with fake mud on them for \$425 each; Critics let loose. ABC Action News. Viitattu 8.2.2025. Saatavissa <https://www.abcaction-news.com/news/national/nordstrom-sells-jeans-with-fake-mud-on-them-for-425>

De Ruysser, T. a. Banknote Jewellery Concept. TineDeRuysser. Viitattu 19.1.2025. Saatavissa http://tinederuysser.com/Site/Banknote_Jewellery_files/concept-banknote-jewellery.pdf

De Ruysser, T. b. 500 euro Butterfly Brooches. Viitattu 18.1.2025. Saatavissa http://www.tinederuysser.com/Site/Banknote_Jewellery_files/Media/500euro-butterfly-4/500euro-butterfly-4.jpg?disposition=download

De Ruysser, T. c. Long Dollar Necklace. Viitattu 18.1.2025. Saatavissa http://www.tinederuysser.com/Site/Banknote_Jewellery_files/Media/neck-dollar-long/neck-dollar-long.jpg?disposition=download

De Ruysser, T. d. Bracelet, China Yuan. Viitattu 18.1.2025. Saatavissa http://www.tinederuysser.com/Site/Banknote_Jewellery_files/Media/china-bracelet-out/china-bracelet-out.jpg?disposition=download

Fondazione CRT. Venus of the Rags. Viitattu 11.2.2025. Saatavissa <https://artsandculture.google.com/asset/venus-of-the-rags/VQFAb2mc5W507A?hl=en>

Forsberg, J. 2023. Kylie Jenner gets down and dirty in Acne Studios' new campaign. Vogue Scandinavia. Viitattu 8.2.2025. Saatavissa <https://www.voguescandinavia.com/articles/kylie-jenner-gets-down-and-dirty-for-acne-studios-new-campaign>

Google Arts & Culture a. The Adoration of the Cage Fighters. Viitattu 11.2.2025. Saatavissa <https://artsandculture.google.com/asset/the-adoration-of-the-cage-fighters-grayson-perry/FAHDTXYI7U6uyQ>

Google Arts & Culture b. The Annunciation of the Virgin Deal. Viitattu 11.2.2025. Saatavissa <https://artsandculture.google.com/asset/the-annunciation-of-the-virgin-deal-grayson-perry/DgHzNHCBRZyjLw>

Ledford, J. 2007. From Dirty Realism to Heroin Chic: How Fashion Becomes a Scapegoat for Cultural Anxieties. Viitattu 19.2.2025. Saatavissa https://digital.library.unt.edu/ark:/67531/metadc146533/m2/1/high_res_d/2007-21_Ledford.pdf

Nordstrom. Barracuda Straight Leg Jeans. Viitattu 19.2.2025. Saatavissa <https://www.nordstrom.com/s/prps-barracuda-straight-leg-jeans/4457245>

Pistoletto, M. Arte Povera. MICHELANGELO PISTOLETTO. Viitattu 17.2.2025. Saatavissa <https://www.pistoletto.it/eng/crono09.htm>

Prix Italia. 2016. Video message by Michelangelo Pistoletto about the Venus of the Rags on Lampedusa. Youtube-video. Viitattu 17.1.2025. Saatavissa <https://www.youtube.com/watch?v=hIFmdg0QPI4>

Puhak, S. 2017. The Underclass Origins of the Little Black Dress. The Atlantic. Viitattu 18.2.2025. Saatavissa rajoitetusti <https://www.theatlantic.com/technology/archive/2017/10/the-underclass-origins-of-the-little-black-dress/542910/>

Sanger, A. 2009. Venus of the Rags. Tate Gallery. Viitattu 8.1.2025. Saatavissa <https://www.tate.org.uk/art/artworks/pistoletto-venus-of-the-rags-t12200>

Smilgius, V. 2022. 'Poor core' is only an aesthetic for those who have the choice. Berkley Beacon. Viitattu 9.2.2025. Saatavissa <https://berkeleybeacon.com/poor-core-is-only-an-aesthetic-for-those-who-have-the-choice/>

University of Reading. The working-class origins of punk. Future Learn. Viitattu 18.2.2025. Saatavissa <https://www.futurelearn.com/info/courses/anarchy-in-the-uk/0/steps/235099#:~:text=The%20core%20of%20punk%27s%20protagonists%20was%20from%20working%20class%20backgrounds,%2C%20later%2C%20the%20Cockney%20Rejects.>

Victoria Miro Gallery a. 2012. Grayson Perry: The Vanity of Small Differences. Viitattu 18.11.2025. Saatavissa <https://www.victoria-miro.com/exhibitions/429/>

Victoria Miro Gallery b. 2012. The Adoration of the Cage Fighters. Viitattu 11.2.2025. Saatavissa <https://www.victoria-miro.com/artists/12-grayson-perry/works/artworks15858/>

Victoria Miro Gallery c. 2012. The Annunciation of the Virgin Deal. Viitattu 18.11.2024. Saatavissa <https://www.victoria-miro.com/exhibitions/429/works/5f7a6bae18b462/>